

Rycina 6. Globalne szacunki emisji gazów cieplarnianych z podziałem na kategorie zwierząt hodowlanych. Wlicza się w to emisje przypisywane do żywności, ale także innych produktów, takich jak wełna [źródło: <https://naukaoklimacie.pl/aktualnosci/klimatyczny-slad-kotleta-386/>].

ciągła fumigacja upraw, zmiany składu gleby, brak bezpiecznych miejsc, odpowiednich do założenia gniazd. Udowodniono negatywny wpływ grupy insektycydów zwanych neonikotynoidami na pszczoły miodne. Glifosat – najpopularniejszy środek chwastobójczy – również jest odpowiedzialny za gwałtowne zmniejszenie się populacji pszczół. W związku z tym proponowane są środki zaradcze: wprowadzanie całkowitego zakazu stosowania toksycznych pestycydów, a nie tylko ich ograniczanie, promowanie naturalnych alternatyw rolniczych, a także ciągle monitorowanie dobrostanu pszczół i stanu ich ochrony.

Co roku na świecie 1,5 mln osób cierpi na zatrucie spowodowane pestycydami. Na terenie Unii Europejskiej corocznie 20 tys. ludzi umiera w wyniku skonsumowania produktów rolnych zanieczyszczonych pestycydami, które trafiły do sprzedaży przed upływem okresu karencji. Pestycydy zawierają substancje teratogenne, mutagenne i rakotwórcze. Ich akumulacja negatywnie wpływa na funkcjonowanie wielu układów człowieka i powoduje zaburzenia hormonalne, choroby neurodegeneracyjne, układu pokarmowego, limfatycznego, oddechowego, skóry oraz uszkadza układ odpornościowy, a także może upośledzać ekspresję genów. Ponadto działają one